

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: ~

Cím: *Ebéd - alkonyatig.*

Forrás: *Nepszava*

Bp.

(Hely)

1916. I. 18

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Ebéd - alkonyatig.

Vasárnap még nyár volt Budapesten: kedden télire fordult az idő. Jeges szél fu végig az utcákon és a hidegben déli 12 órától egész este 5-6-ig ott álldogálnak és üldögélnek a fővárosi élelmiszerüzem boltjai körül a zsirra váró asszonyok, öregek, gyerekek vegyest. Ebédidő volt, amikor megkezdtek a félkiló zsirért való konok harcot: alkonyodott és még mindig százával várakoztak az értékes zsákmányra. Tömérdek munkaidőt veszítenek, zsirt néha kapnak, néha nem, náthát ellenben most már és ha az időjárás és a zsirosztás rendje ilyen maradna, bizonyára mindenki kap. Nem lehet fölháborodás nélkül nézni ezt a képet. Nem azért, mert a zsir ma 9 korona 40 fillérbe kerül; nem is azért, mert nem kap mindenki és nem kap annyit, amennyire talán szüksége volna. A háborúnak ezeket a terheit úgy, ahogy már megszokta és a háboru tartama alatt viseli az ember. De az az élelmiszerbódék előtt ácsorgó, idejét töltő tömeg a városi és országos élelmező politika tehetetlenségének és nemtörődömségének valószínű jelképe. Zsirt, ha nincs, nem lehet teremteni; az árakat bizonyos föltételek között nem lehet leszorítani. De semmi a világon el nem tudja velünk hitetni azt, hogy

a zsirosztás rendje ugyanilyen volna akkor is, ha Bárczy István és Tisza István gróf feleségének is ott kellene álldogálnia órák hosszat, várva egy félkilogram zsirra. De nem is kellene a polgármester és a miniszterelnök családtagjait néhány napra beállítani ebbe az álldogáló, dülöngélő, üldögélő tömegbe. Meg vagyunk győződve róla, hogy egy hétig sem maradt volna érvényben a rendszertelenségnek ez a rendszere, ha az országgyűlési képviselők felelőségei vagy a fővárosi bizottsági tagok családtagjai volnának, kénytelenek ilyen módon beszerezni zsirosztásukat. A hideg évszak bekövetkezésével a zsirosztásnak ez a módja súlyos veszedelmévé lesz a közegészségügynek. Ha a városi orvosok valahol fertőző betegség fészkeinek nyomára jutnak: haladéktalanul intézkednek, hogy a ragály terjedését, a betegség fészket megszüntessék. Merjük állítani, hogy az őszi és téli hidegben a zsirosztásnak mai módja ezrével fogja beteggő tenni a gyermekeket és asszonyokat és már ebből a szempontból is sürgősen és nyomatékosan követeljük, hogy ennek a tarthatatlan és embertelen helyzetnek vessenek véget. Ez nem tartozik azok közé a nélkülözések közé, amelyek kikerülhetetlenek. Nem pedig azért, mert egyrészt a jómódú lakosság nem is viseli, másrészt azért sem, mert példák mutatják, hogy ezeket a bajokat lehet orvosolni, lehet nálunk is, nem

is szólva számos német példáról. Azt szokták mondogatni, hogy azért van Németországban és nálunk is kevesebb élelmiszer, mert az angol blokádnak elzár bennünket a világforgalomtól. Lehetséges. De ha az angol hadihajók meg is akadályozzák Magyarországot abban, hogy élelmiszereket hozhasson be: az angol hadihajók nem akadályozzák meg Németországot sem, bennünket sem abban, hogy a meglévő élelmiszereket egyenletesen, becsületes formák között osszák szét. Erről van szó és ezt nem lehet Jellicoenak, az angol flotta főparancsnokának, hanem csak a nemtörődömség és tehetetlenség nagy magyar hadiflottája parancsnokainak rovására írni.

A „Frankfurter Zeitung“ október 15-iki, most érkezett számában nagyobb tanulmány olvasható Strassburg városának élelmezőpolitikájáról. Nem akarunk arról szólni, noha ez is érdekes, hogy a város élelmező politikája a lakosságnak hussal, tejjel és fűszerekkel való ellátására is kiterjed. Azonban csak azokat a lakosokat említjük, akiknek évi jövedelme a 2400 márkát (2880 koronát) nem haladja meg. A városnak nagy husüzeme van, amelyben fagyasztott hus van óriási tömegben főlhalmozva. El fagyasztott húst, valamint a belőle készített füstölthust és kolbászáru-

kat árusítja a város azoknak, akiknek jövedelme nem haladja meg a 2400 márkát. A fagyasztott hus fontjának (félkiló) ára 1.20—2.16 korona között váltakozik, a füstölthús fontja 1.68 korona, a májashurka 1.68 korona, véreskolbász 1.56 korona, nyers sonka 3.84 korona. A zsigereket és belsőrészeket csak azoknak árusítják, akiknek jövedelme nem haladja meg az 1440 koronát. El belsőségfélének árai 42—1.80 között váltakoznak. De nem ezekről az árakról akarunk szólni, hanem a következő általános jellemzést akarjuk a fővárosi és országos élelmiszerpolitika intézőinek figyelmébe ajánlani:

A Strassburgba érkező utast az lepi meg leginkább, hogy sem az élelmiszerüzletek előtt, sem bennük nem látni tolongó vagy összegyülekező embereket. A forgalom épp oly zajtalanul és simán bonyolódik le, mint békeidőben. Mindenki tudja, hova kell mennie, ha valamit vásárolni akar s mivel abban is biztos, hogy a nekijáró mennyiségeket okvetetlenül megkapja, ezért hiájával van a forgalom annak az ideges sietségnek és kapkodásnak, amellyel oly sok városban találkozik az ember. Ezt az eredményt úgy lehetett elérni, hogy az áruk elosztásának módját alaposan átgondolták és rendszerbe foglalták, amelynek keresztülvitelét a legszigorubban ellenőrzik. A gazdag nem juthat előnyökhöz, a szegényt nem érheti mellőzés.

De nem is kell külföldre mennünk oly példáért, amely bizonyítja, hogy hozzá lehet élelmiszerekhez jutni órákhosszat való tolongás és álldogálás nélkül is. A lisztellátás sem nevezhető éppen eszményinek: de olyan fölháborító állapotok, mint a zsirral, a lisztjegyek behozatala óta nem igen fordultak elő Budapesten. A zsir éppoly fontos és nélkülözhetetlen táplálék, mint a kenyér. Annak egyenletes elosztásáról éppen úgy kellett volna és lehetne még ma is gondoskodni, mint ahogy a kenyér egyenletes elosztásáról gondoskodtak. A zsirnak 9 korona 40 fillér kilója; azt hisszük, éppen elég magas ez az ár, úgy

hogy nem méltányos dolog, hogy a főváros ezen a 9 korona 40 filléren kívül még fél-napi elpazarolt munkaidőt is követel azoktól, akik félkiló zsirhoz akarnak jutni. A készletek lefoglalása és jegyrendszer nélkül a nyomoruság eme részén, amely különösen fölháborító azért, mert kikerülhetőnek érzi az ember, nem lehet segíteni. Az egyenletes és gyors elosztásnak más módja nincsen. Ezért követeljük, hogy minden nélkülözhetetlen élelmiszert foglaljanak le és haladéktalanul biztosítsák az egyenletes elosztást a jegyrendszer behozatalával és kiépítésével.

Akinek elegendő pénze van, az még ma is minden élelmiszerből annyit szerezhet be, annyi készletet halmozhat föl, amennyi éppen tetszik neki. Ennek az állapotnak véget kell vetni, még pedig nemcsak a jövőre nézve, hanem visszamenőleg is. Követeljük, hogy az összes budapesti háztartások élelmiszerkészletét vegyék föl. Németországban ilyen fölvételek a nagyvárosokban napirenden vannak. Ez az egyetlen mód, hogy a gazdagok és jó módúak éléskamráiból előkerüljenek a készletek. A készletet halmozók között is vannak bizonyára olyanok, akik csak azért gyűjtöttek készleteket, mert nem biznak az élelmezést intéző községi és országos szervek akaratában, hogy állandóan biztosítani tudják és akarják a népességnek a legszükségesebb élelmiszerekkel való ellátást. A készletek halmozása részben az élelmezés ügyét intéző hatóságok elleni bizalmatlanságnak a megnyilatkozása.

Jelentik, hogy az élelmezésügyi községi ügyosztály e hó végén zsirjegyeket akar bevezetni. Olyasva e hirt, az ember föl-sóhaj: no, végre-valahára. De végigolvasva a tervet, az ember látja, hogy megint haszontalan, felemás, a gazdagok kiváltságait kimélő intézkedésről van szó, tehát olyanról, amely semmit sem javít az álla-

potokon. Ugyanis a községi üzemekben csak zsirjeggyel lehet ezentul vásárolni: egyébként azonban az, akinek pénze van, annyit vásárolhat ezentul is, amennyi neki tetszik. Ezt nevezik a háboru huszonnyolcadik hónapjában, a harmadik háborus tél küszöbén, Budapesten és Magyarországon élelmezőpolitikának!